

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	2Cdo/28/2021
Identifikačné číslo spisu:	7112206076
Dátum vydania rozhodnutia:	25.04.2022
Meno a priezvisko:	Mgr. Renáta Gavalcová
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2022:7112206076.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v spore žalobcu Q. C., bývajúceho v M., zastúpeného JUDr. JCLic. Tomášom Majerčákom, PhD., advokátom, so sídlom v Košiciach, Južná trieda 28, proti žalovanému M. W., bývajúcemu v K., zastúpenému advokátskou kanceláriou PIHORŇA, LENÁRT, JAŠŠO, s. r. o., so sídlom v Košiciach, Hrnčiarska 29, o zaplatenie 265.551,35 eur s príslušenstvom, vedenom na Okresnom súde Košice I pod sp. zn. 17C/187/2012, o dovolaní žalobcu proti rozsudku Krajského súdu v Košiciach z 30. júla 2020 sp. zn. 1Co/140/2019, takto

rozhodol:

Z r u š u j e rozsudok Krajského súdu v Košiciach z 30. júla 2020 sp. zn. 1Co/140/2019 a vec mu vracia na ďalšie konanie.

Odôvodnenie

1. Okresný súd Košice I (ďalej aj ako „súd prvej inštancie“ a „okresný súd“) rozsudkom z 31. januára 2019 č. k. 17C/187/2012-297 zamietol žalobu žalobcu, doručenú na súd 05. marca 2012, ktorou žiadal, aby súd uložil žalovanému povinnosť zaplatiť mu sumu 265.551,35 eur titulom náhrady škody. Zároveň žalovanému priznal nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100 %, o výške ktorých bude rozhodnuté súdom prvej inštancie samostatným uznesením po právoplatnosti rozsudku. Súd prvej inštancie vec právne posúdil podľa § 135a ods. 1 až 5 Obchodného zákonníka, a na základe vznesenej námietky premĺčania nároku žalovaným, po právnom posúdení podľa § 387 ods. 1, § 388 ods. 1, § 393, § 397, § 402 Obchodného zákonníka konštatoval, že porušenie povinnosti žalovaného ako konateľa spoločnosti bližšie neskúmal, keďže dospel k záveru, že ak by aj žalobca splnil všetky zákonné predpoklady pre náhradu škody, súd by mu takýto nárok nemohol priznať, nakoľko je premĺčaný, lebo nárok žalobcu nebol uplatnený na súde včas, a preto žalobu ako nedôvodnú zamietol. Vychádzajúc zo zistenia, že poškodenému žalobcovi mal Zmluvou o odplatnom postúpení pohľadávky uzavretou 06. februára 2004 postupca PROPERTY PLUS, a. s. postúpiť pohľadávku voči spoločnosti DANIEL PLUS s. r. o. vo výške 58.038.233,20 Sk, ktorej konateľom bol v období od 04. apríla 2002 do 21. apríla 2004 žalovaný a od 22. apríla 2004, ktorej bol konateľom a spoločníkom žalobca, pričom žalobca nadobudol do svojho vlastníctva obchodný podiel spoločnosti DANIEL PLUS, s. r. o. (od 04. marca 2005 ZAMOŠS, s. r. o.) Zmluvou o preveze obchodného podielu z 02. apríla 2004, ktorú žalobca podpísal 19. apríla 2004 (č. l. 105 - 107 spisu), a v ktorej žalobca vyhlásil, že sa oboznámil so Súvahou a výsledovkou spoločnosti

vyhotovenými k 31. marcu 2004, ako aj so Zoznamom všetkých záväzkov spoločnosti k 31. marcu 2004 s uvedením veriteľov a výšky záväzku. Súd prvej inštancie vyvodil, že 19. apríl 2004 je najneskorším dňom začatia plynutia štvorročnej premľacej doby, ktorá uplynula, a v zmysle ustanovenia § 388 ods. 1 Obchodného zákonníka súd toto právo nemôže priznať, keďže žalovaný vzniesol námietku premľania. Odkazom na znenie ustanovenia § 288 Trestného poriadku, § 193 CSP a závery vyslovené v rozsudku Okresného súdu Prešov, ktorý bol vydaný vo veci žalobcu PROPERTY PLUS, a. s., voči žalovanému Q. C. - ASPO (č. l. 39-41 spisu) na základe žaloby doručenej súdu 22. septembra 2005, ktorou sa žalobca domáhal od žalovaného zaplatenia sumy 1.810.000 Sk s príslušenstvom, súd v odôvodnení rozhodnutia uviedol, že „pokiaľ sa týka obrany vznesenej zo strany žalovaného, že došlo k omylu, ktorý spôsobuje neplatnosť predmetného právneho úkonu, súd dospel k záveru, že ani táto obrana nie je dôvodná. V zmysle ustanovenia § 524 OZ je obligatórnou náležitosťou zmluvy o postúpení pohľadávky jeho písomná forma a individualizovanie pohľadávky. Obligatórnou súčasťou takejto zmluvy teda nie je špecifikácia zabezpečenia pohľadávky, na ktorú poukazoval žalovaný pri dôvodoch, pre ktoré mal byť uvedený do omylu. V danom prípade nebolo medzi účastníkmi konania sporné, že žalovaný vykonával šetrenia ohľadom rozsahu majetku spoločnosti Daniel Plus ešte predtým, než pristúpil k uzavretiu dohody o postúpení pohľadávky, a teda je zrejmé, že jeho námietky ohľadom skutočnosti, že zo zoznamu založených vecí vypadli tri hnutelné veci a jedna nehnuteľnosť, nie sú dôvodné.“, súd prvej inštancie uviedol, že neuveril tvrdeniu žalobcu, že sa až 15. novembra 2010 pri vyhlásení rozsudku v trestnom konaní na Okresnom súde Prešov vedenom pod sp. zn. 41T/6/2009 dozvedel, že spoločnosti ZAMOSS s. r. o. bola spôsobená škoda konateľom tejto spoločnosti, a to žalovaným, pričom v danom prípade z výrokovej časti rozsudku Krajského súdu v Prešove z 22. marca 2017 (č. l. 210 spisu) sp. zn. 5To/5/16 nevyplýva, že by súd odkázal žalobcu ako poškodeného s nárokom na náhradu škody, a preto nemohlo dôjsť u žalobcu k spočívaniu premľacej doby. Nevykonanie žalobcom navrhovaného pripojenia trestného spisu Okresného súdu Prešov vedeného na súde pod sp. zn. 41T/6/2009, súd prvej inštancie odôvodnil aplikáciou článku 8, 9, 10, 15 a 17, § 185 ods. 1 § 187 ods. 1 a 2, § 191 ods. 1 a 2, § 153 ods. 2 a 3 CSP a úsudkom, že v danom prípade vykonanie tohto dôkazu by bolo nadbytočným a ne hospodárnym, nakoľko žalobca jeho vykonaním chcel preukázať, že si škodu uplatnil v trestnom konaní. Dôvodil, že preukázanie tejto skutočnosti by nemohlo vzhľadom na už súdom uvedené súvislosti privodiť pre žalobcu priaznivejší výsledok, a preto súd tento návrh na vykonanie dokazovania zamietol z dôvodu hospodárnosti a efektívnosti súdneho konania.

2. Krajský súd v Košiciach (ďalej aj ako „odvolací súd“ a „krajský súd“) rozsudkom z 30. júla 2020 sp. zn. 1Co/140/2019 potvrdil rozsudok súdu prvej inštancie a žalovanému priznal proti žalobcovi nárok na plnú náhradu trov odvolacieho konania. Podľa názoru odvolacieho súdu v posudzovanom prípade je z obsahu spisu zrejmé, že požiadavka žalobcu voči žalovanému na úhradu peňažnej sumy titulom náhrady škody vychádza z tvrdenia, že žalovaný ako bývalý konateľ spoločnosti DANIEL PLUS s. r. o., Košice podpísal s veriteľom V. X. 02. decembra 2002 v Košiciach Zmluvu o pôžičke na sumu 8.810.000 Sk (292.448,13 eur) za účelom úhrady faktúr č. XXXX/XXX, XXXX/XXX., XXXX/XXX., XXXX/XXX spoločnosti VINOLA UNIVERZAL, s. r. o., Poprad, za práce, ktoré nikdy neboli pre spoločnosť DANIEL PLUS s. r. o. vykonané, pričom žalovaný ako konateľ spoločnosti DANIEL PLUS s. r. o. mal vrátiť pôžičku V. X. takým spôsobom, že Dohodou o vyporiadaní z 18. decembra 2003 previedol na V. X. majetok spoločnosti DANIEL PLUS s. r. o., Košice, a to kombajn Claas DO 98 VX s príslušenstvom, nakladač BOBCAT 773 S s príslušenstvom, poľnohospodársky traktor NEW HOLLAND TS 115, EČV: K., ako aj nehnuteľnosť - pozberovú úpravňu zapísanú na LV č. XXX, parc. č. 3031, súp. č. XXX, k. ú. M. v celkovej sume 8.000.000 Sk (265.551,35 eur), čím znížil hodnotu majetku spoločnosti DANIEL PLUS, s. r. o., Košice o sumu 265.551,35 eur a spôsobil škodu tým, že nekonal s odbornou starostlivosťou. Súd prvej inštancie v dôvodoch rozsudku náležite konštatoval, že takto vymedzený skutok bol podstatný pre právne posúdenie veci. Vzhľadom na žalovaným v spore vznesenú námietku premľania, z obsahu súdneho spisu a odôvodnenia rozsudku možno konštatovať, že súd prvej inštancie sa správne v prvom rade zaoberal posúdením dôvodnosti vznesenej námietky premľania a v tomto smere náležite zameral dokazovanie na zistenie, či žalobca svoj nárok uplatnil na súde v rámci zákonom stanovenej premľacej doby, a teda včas. Vo vzťahu k námietke nevykonania všetkých dôkazov navrhnutých žalobcom v spore odvolací súd pripomenul, že význam dôkazov a potrebnosť ich vykonania sú otázky, ktorých posúdenie je zásadne v právomoci toho orgánu, ktorý

rozhoduje o merite návrhu (por. napr. rozhodnutie Ústavného súdu SR sp. zn. I. ÚS 52/03).

2.1. Za dôvodnú nemožno považovať námietku žalobcu, že prvoinštančný súd pochybil, ak odmietol vykonať žalobcom navrhnutý dôkaz pripojením označeného trestného spisu za stavu, ak v odvolaní žalobca iba bez ďalšieho všeobecne tvrdil, že „z odôvodnenia rozsudkov v trestnom konaní explicitne vyplýva, že žalobca, ako fyzická osoba si uplatnil nárok na náhradu škody v trestnom konaní“, pri preukazovaní tvrdenia, že premlčacia doba spočíva, a teda súd má zaviazat' žalovaného na plnenie, nepredložil žalobca žiaden relevantný dôkaz, že by sa vykonal akýkoľvek úkon, ktorý by mal vplyv na plynutie premlčacej doby, a súd prvej inštancie pri posudzovaní námietky žalobcu o spočívání plynutia premlčacej doby vychádzajúc z rozsudku Krajského súdu v Prešove z 22. marca 2017 vydaného v trestnej veci obžalovaného M. W. pre trestný čin podvodu podľa § 250 ods. 1, 5 Trestného zákona účinného do 31. decembra 2005, ktorým súd uznal obžalovaného (žalovaného) vinným zo spáchania trestného činu porušovania povinnosti pri správe cudzieho majetku podľa § 255 ods. 1, 3 Trestného zákona v znení zákona č. 553/2002 Z. z., pričom odkázal poškodeného ZAMOSS, s. r. o., Šarišské Bohdanovce 602, IČO: 36 197 564 (predtým DANIEL PLUS, s. r. o.) so svojím nárokom na náhradu škody na civilný proces, usúdil, že v danom prípade z výrokovej časti rozsudku Krajského súdu v Prešove z 22. marca 2017 (č. l. 210 spisu) sp. zn. 5To/5/16 nevyplýva, že by súd odkázal žalobcu ako poškodeného s nárokom na náhradu škody, a preto nemohlo dôjsť u žalobcu k spočívání premlčacej doby.

2.2. Ako opodstatnenú nemožno vyhodnotiť ani odvoláciu námietku žalobcu, že súd prvej inštancie neoboznámil sporové strany so svojím predbežným právnym posúdením veci tak, aby rozhodnutie vo veci samej nebolo pre strany prekvapivé. V tomto smere ako adekvátnu hodnotil odvolací súd obranu žalovaného v písomnom vyjadrení k odvolaniu žalobcu (a v duplike na vyjadrenie žalobcu), jeho odkaz na závery rozhodnutia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 22. februára 2017 sp. zn. 6 Cdo 17/2017, a tvrdenie, že účelom predbežného právneho posúdenia veci nie je podrobne zodpovedať na všetky otázky sporu, a ak sa tak nestane, neznamená to, že konajúci súd automaticky vystaví stranu sporu prekvapivosti. Aj podľa názoru odvolacieho súdu v danom prípade rozhodnutie prvoinštančného súdu sa nejaví ani ako prekvapivé, ani nečakané, lebo žalobca mal dostatok možností obhajovať, prezentovať a preukazovať svoje tvrdenia, a to že sa s nimi súd nestotožnil a výslovne to nevyjadril počas konania, to neznamená, že tieto tvrdenia, ktoré rozsudkom neuznal, prekvapil, pričom v danej veci z obsahu súdneho spisu nevyplýva žiadna výhrada žalobcu voči nesplneniu si povinnosti súdu prvej inštancie vysloviť predbežný názor na vec. Odvolací súd uviedol, že žalobcovi sa v odvolaní nepodarilo spochybniť správnosť výroku o nároku žalovaného na náhradu trov konania, pokiaľ ju žalobca v odvolaní založil jedine na argumente, že by žalovanému nemala byť priznaná náhrada trov konania z dôvodu, že si uplatnil námietku premlčania až podaním zo 06. decembra 2017, hoci tak mohol urobiť už v podanom odpore k platobnému rozkazu z 15. júna 2012 a to z dôvodu, že žiadne ustanovenie slovenského právneho poriadku neustanovuje podmienky, kedy má byť uplatnená námietka premlčania žalovaného nároku a ak za dôvod hodný osobitného zreteľa v zmysle § 257 CSP označil bez ďalšieho jedine fakt, že ide o škodu, ktorú spôsobil žalovaný úmyselne trestným činom, za čo bol právoplatne odsúdený. Vyslovil, že napadnutý rozsudok je vecne vo výroku správny, preto ho odvolací súd podľa § 387 ods. 1 CSP potvrdil vrátane vecne správneho výroku o trovách konania a podľa § 396 ods. 1 CSP v spojení s § 255 ods. 1 CSP a § 262 ods. 1 CSP priznal nárok na plnú náhradu trov odvolacieho konania procesne úspešnému žalovanému s tým, že o výške náhrady trov konania rozhodne súd prvej inštancie po právoplatnosti rozhodnutia, ktorým sa konanie končí, samostatným uznesením, ktoré vydá súdny úradník (§ 262 ods. 2 CSP). Žalobca v odvolacom konaní úspech nemal, a tak mu náhrada trov odvolacieho konania nepatrí.

3. Proti uvedenému rozsudku odvolacieho súdu podal žalobca (ďalej aj ako „dovolateľ“) dovolanie, prípustnosť ktorého vyvodzoval z § 420 písm. f/ a § 421 ods. 1 písm. a/, b/ CSP. Dovolateľ uviedol, že z odôvodnenia rozsudkov v trestnom konaní, a to Okresného súdu Prešov aj Krajského súdu v Prešove explicitne vyplýva, že žalobca, ako fyzická osoba si uplatnil nárok na náhradu škody v trestnom konaní. To nebolo sporné v trestnom konaní pre súdy. Pri právnom posúdení otázky súd prvej inštancie, rovnako aj odvolací súd túto skutočnosť celkom opomenuli, nakoľko nepripojenie trestného spisu možno považovať za postup odnímajúci strane sporu možnosť konania. To, že v trestnom konaní

Okresný súd Prešov ani Krajský súd v Prešove, neodkázali žalovaného na náhradu škody v civilnom konaní, ešte neznamená že si ju žalobca v trestnom konaní neuplatnil. Preto podľa žalobcovho názoru premlčacia lehota žalobcovi v súlade s § 402 v spojení s § 405 ods. 1 Obchodného zákonníka spočívala, pričom krajský súd opätovne túto skutočnosť opomenul pri svojom rozhodovaní. Žalobca v konaní pred súdom prvej inštancie navrhoval pripojiť trestný spis Okresného súdu Prešov sp. zn. 41T/6/2009, aby po prečítaní listinných dôkazov sa preukázalo, kto uplatnil nárok a kedy uplatnil nárok na náhradu škody a v akej výške. Súd prvej inštancie vykonanie dokazovania pripojením spisu a prečítaním podstatných listín z tohto spisu zamietol, predovšetkým z dôvodu, že považoval nárok za premlčaný. Ak poškodený uplatnil v trestnom konaní nárok na náhradu škody spôsobenej mu trestným činom a v tomto začatom konaní riadne pokračoval, premlčacia lehota sa zastaví a v priebehu tohto konania neplynie. Po skončení trestného stíhania, v ktorom nedošlo k uloženiu povinnosti nahradiť uplatnenú škodu a poškodený bol vyzrotený o skončení stíhania, beh premlčacej doby pokračuje (R 31/1974), (rozsudok Najvyššieho súdu SSR z 22. decembra 1983, sp. zn. 5 Cz 27/83, R 29/1985). Ako vyplýva z rozhodnutia súdu prvej inštancie potvrdeného odvolacím súdom, rozhodujúci pre začatie plynutia premlčacej doby bol dátum 19. apríl 2004, kedy sa žalobca oboznámil so súvahou a výsledkovkou spoločnosti. Žalobca si uplatnil nárok na náhradu škody v trestnom konaní 18. júna 2004, teda v rámci 4-ročnej premlčacej lehoty. Trestné konanie skončilo právoplatne rozhodnutím Krajského súdu v Prešove rozsudkom z 22. marca 2017. Počas obdobia trestného konania, t. j. od 19. apríla 2004 do 22. marca 2017 premlčacia lehota spočívala. Dovolateľ uviedol právnu otázku, ktorá nebola súdom riešená, či spočíva premlčacia lehota na pohľadávku voči konateľovi spoločnosti podľa § 135a ods. 5 ObZ, ak veriteľ spoločnosti si uplatnil nárok na náhradu škody voči konateľovi spoločnosti v trestnom konaní? Podľa právneho názoru dovolateľa áno, lebo takýto výklad je v súlade so zákonom aj s judikatúrou Najvyššieho súdu SR. Dovolateľ ďalej uviedol, že v prejednávanej príhode, čo bolo potvrdené aj odvolacím súdom, súd prvej inštancie neurčil, ktoré skutkové tvrdenia sú medzi stranami sporné, a ktoré nesporné, neurčil ktoré dôkazy vykoná a ktoré nevykoná, a najmä neuviedol predbežné právne posúdenie vecí. Nakoľko v danom prípade nebolo zo strany súdu vôbec poskytnuté predbežné právne posúdenie vecí, dovolateľ má za to, že takýmto postupom súd odňal žalobcovi právo konať pred súdom, zapríčinil, že jeho rozhodnutie bolo nepredvídateľné a prekvapivé. Odvolací súd podané odvolanie v celom rozsahu zamietol, pričom riadne neodôvodnil svoj rozsudok žiadnymi skutočnosťami, ktoré by potvrdili konania a postup súdu prvej inštancie, iba stále potvrdzoval a stotožňoval sa s názormi súdu prvej inštancie, bez akéhokoľvek detailného a riadneho odôvodňovania. Žalobca je ďalej toho názoru, že pri rozhodovaní o trovách konania mal prihliadnuť na to, že žalovaný vzniesol námietku premlčania až vo vyjadrení zo 06. decembra 2017, hoci tak mohol urobiť už v podanom odpore k platobnému rozkazu 15. júna 2012 a svojím konaním spôsobil trovy konania, ktoré v následnom konaní vznikli. Týmto konaním žalovaného nie je sledované hľadisko hospodárnosti a žalobca by nemal byť zaviazaný na náhradu takto vzniknutých trov konania, a súd mal zaviazat práve žalovaného na náhradu všetkých trov konania, ktoré vznikli po 15. júni 2012. Naviac, súd nemal priznať žalovanému náhradu trov konania aj v súlade s § 257 CSP, nakoľko ide o škodu, ktorú spôsobil žalovaný úmyselne, trestným činom, za čo bol právoplatne odsúdený. Dovolateľ uviedol právnu otázku, ktorá taktiež v judikatúre nebola riešená, či je dôvodom hodným osobitného zreteľa to, že žalovaný bol právoplatne odsúdený v trestnom konaní za úmyselný trestný čin, ak je žalovaná pohľadávka, ktorá vznikla týmto trestným činom? Na záver dovolateľ navrhol, aby dovolací súd napadnutý rozsudok odvolacieho súdu v napádanom rozsahu zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie.

4. Žalovaný vo svojom vyjadrení k dovolaniu uviedol, že v dovolaní žalobcu absentuje akékoľvek takéto poukázanie na rozhodnutie NS SR ako aj poukázanie na stanovisko NS SR a v čom pozostáva odchýlenie sa od ustálenej rozhodovacej praxe súdu. Vzhľadom na uvedené má žalovaný za to, že dovolací dôvod podľa § 421 ods. 1 písm. a/ CSP nebol naplnený a žalobca nepreukázal akékoľvek iné posúdenie vecí alebo odklon od rozhodovacej praxe NS SR. Vo vzťahu k ďalšiemu dovolaciemu dôvodu podľa § 421 ods. 1 písm. b/ žalovaný je názoru, že žalobca v predmetnom dovolaní nevymedzil otázky, ktoré by boli rozhodujúce pre posúdenie v danej veci a pre meritórne rozhodnutie v prvoinštančnom konaní a druhoinsančnom konaní, obdobne neuviedol ako predmetnú otázku posúdi odvolací súd a v čom vidí rozpor. Žalobca bol toho názoru, že nevykonaním ním navrhovaného dôkazu, resp. nepripojenie trestného spisu došlo k odnímaniu strane sporu konať a tým k porušeniu práva na spravodlivý proces. Nakoľko do obsahu základného práva na vyjadrenie sa ku všetkým vykonaným

dôkazom, ktoré účastník konania pred všeobecným súdom navrhol, nepatrí povinnosť súdu vykonať všetky navrhnuté dôkazy, pretože princíp voľného hodnotenia dôkazov v konaní pred súdmi v spojení so zásadou spravodlivého rozhodnutia veci umožňuje sudcovi a súdu vykonať len tie dôkazy, ktoré jeho uváženia k takémuto rozhodnutiu vedú (uznesenie ÚS SR z 08.10.1997, sp. zn. I. ÚS 64/1997). V danom prípade poukazuje žalovaný aj na skutočnosť, že do práva na spravodlivý proces nepatrí právo účastníka konania, aby sa všeobecný súd stotožnil s jeho právnymi názormi, navrhovaním a hodnotením dôkazov. Ako opodstatnenú nemožno vyvodit' ani námietku žalobcu, že súd prvej inštancie neoboznámil sporové strany so svojím predbežným právnym posúdením veci tak, aby rozhodnutie vo veci samej nebolo pre strany prekvapivé. V danom prípade sa žalovaný stotožňuje s konštatovaním odvolacieho súdu v bode 25. a s poukázaním na závery rozhodnutia NS SR z 22. februára 2017 sp. zn. 6 Cdo 17/2017. Nesúhlasí ani s tvrdením, že odvolací súd riadne neodôvodnil svoje rozhodnutie. V otázke skutkového stavu, na ktorý žalobca poukazuje, nebol v priebehu prvoinštančného ako ani v rámci druhoinsťančného konania preukázaný. Žalobca nepreukázal, že si uplatnil škodu v trestnom konaní ako aj neuviedol dôvod spočívania premlčacej lehoty. V danom prípade žalobca nepredložil súdu ani jedno z predmetných rozhodnutí, obdobne nepredložil súdu ani zápisnicu z prípravného konania o uplatnení si škody. Všetky dokumenty sú v dispozičnej sfére poškodeného v rámci trestného konania, preto aj samotná neaktivita konania žalobcu znamená stratu sporu. Na záver žalovaný žiadal dovolací súd, aby dovolanie odmietol a priznal žalovanému nárok na náhradu trov za konania vo výške 100 %.

5. Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) ako súd dovolací (§ 35 CSP) po zistení, že dovolanie podal v stanovenej lehote (§ 427 ods. 1 CSP) účastník konania zastúpený v súlade so zákonom (§ 429 ods. 1 CSP), v neprospech ktorého bolo napadnuté rozhodnutie vydané (§ 424 CSP), bez nariadenia pojednávania (§ 443 CSP) dospel k záveru, že dovolanie je dôvodné.

6. V zmysle § 419 CSP je proti rozhodnutiu odvolacieho súdu dovolanie prípustné, (len) ak to zákon pripúšťa. To znamená, že ak zákon výslovne neuvádza, že dovolanie je proti tomu-ktorému rozhodnutiu odvolacieho súdu prípustné, nemožno také rozhodnutie (úspešne) napadnúť dovolaním. Rozhodnutia odvolacieho súdu, proti ktorým je dovolanie prípustné, sú vymenované v ustanoveniach § 420 a § 421 CSP.

7. Podľa § 420 CSP je dovolanie prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak a/ sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov, b/ ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu, c/ strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník, d/ v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie, e/ rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo f/ súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

8. Podľa § 421 ods. 1 CSP je dovolanie prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky, a/ pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe odvolacieho súdu, b/ ktorá v rozhodovacej praxi odvolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo c/ je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne.

9. Dovolanie prípustné podľa § 420 CSP možno odôvodniť iba tým, že v konaní došlo k vade uvedenej v tomto ustanovení (§ 431 ods. 1 CSP). Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie, v čom spočíva táto vada (§ 431 ods. 2 CSP).

10. Dovolanie prípustné podľa § 421 CSP možno odôvodniť iba tým, že rozhodnutie spočíva v nesprávnom právnom posúdení veci (§ 432 ods. 1 CSP). Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie právne posúdenie veci, ktoré pokladá za nesprávne a uvedie, v čom spočíva nesprávnosť tohto právneho posúdenia (§ 432 ods. 2 CSP).

11. Dovolací súd je dovolacími dôvodmi viazaný (§ 440 CSP). Dovolacím dôvodom je nesprávnosť vytýkaná v dovolaní (porovnaj § 428 CSP). Pokiaľ nemá dovolanie vykazovať nedostatky, ktoré v

konečnom dôsledku vedú k jeho odmietnutiu podľa § 447 písm. f/ CSP, je (procesnou) povinnosťou dovolateľa vysvetliť v dovolaní zákonu zodpovedajúcim spôsobom, z čoho vyvodzuje prípustnosť dovolania a v dovolaní náležite vymedziť dovolací dôvod (§ 420 CSP alebo § 421 CSP v spojení s § 431 ods. 1 CSP a § 432 ods. 1 CSP). V dôsledku spomenutej viazanosti dovolací súd neprejednáva dovolanie nad rozsah, ktorý dovolateľ vymedzil v dovolaní uplatneným dovolacím dôvodom.

12. Právo na súdnu ochranu nie je absolútne a v záujme zaistenia právnej istoty a riadneho výkonu spravodlivosti podlieha určitým obmedzeniam. Toto právo, súčasťou ktorého je tiež právo domôcť sa na opravnom súde nápravy chýb a nedostatkov v konaní a rozhodovaní súdu nižšej inštancie, sa v civilnom sporovom konaní zaručuje len vtedy, ak sú splnené všetky procesné podmienky, za splnenia ktorých môže súd konať a rozhodnúť o veci samej. Platí to pre všetky štádiá konania, vrátane dovolacieho konania. Otázka posúdenia, či sú alebo nie sú splnené podmienky, za ktorých sa môže uskutočniť dovolacie konanie, patrí do výlučnej právomoci dovolacieho súdu. Na týchto záveroch zotrúva aj súčasná rozhodovacia prax najvyššieho súdu (porovnaj sp. zn. 1 Cdo 54/2018, 2 Cdo 33/2017, 3 Cdo 33/2017, 4 Cdo 54/2018, 5 Cdo 104/2017, 7 Cdo 29/2018, 8 Cdo 140/2017).

13. Dovolateľ porušenie práva na spravodlivý proces videl najmä v tom, že odvolací súd svoje rozhodnutie nedostatočne odôvodnil, neposkytol dostatočným spôsobom predbežné právne posúdenie veci, ako aj v konaní nepripojil relevantný trestný spis.

14. Z práva na spravodlivé súdne konanie vyplýva povinnosť všeobecného súdu zaoberať sa účinne námietkami, argumentmi a dôkaznými návrhmi strán (avšak) s výhradou, že majú význam pre rozhodnutie vo veci (I. ÚS 46/05). Z uvedeného potom vyplýva, že k porušeniu práva na spravodlivý proces v zmysle ustanovenia § 420 písm. f/ CSP môže dôjsť aj nepreskúmateľnosťou napadnutého rozhodnutia odvolacieho súdu (porovnaj I. ÚS 105/06, III. ÚS 330/2013, či sp. zn. 4 Cdo 3/2019, 8 Cdo 152/2018, bod 26., 5 Cdo 57/2019, bod 9., 10.) alebo prekvapivosťou rozhodnutia vtedy, keď odvolací súd vydá rozhodnutie, ktoré nebolo možné na základe zisteného skutkového stavu veci predvídať, čím bola účastníkovi odňatá možnosť právne a skutkovo argumentovať vo vzťahu k otázke, ktorá sa s ohľadom na právny názor odvolacieho súdu javila ako významná pre jeho rozhodnutie, či rôznymi závažnými deficitmi v dokazovaní (tzv. opomenutý dôkaz, deformovaný dôkaz, porušenie zásady voľného hodnotenia dôkazov a pod.).

15. Z hľadiska prípustnosti dovolania v zmysle ustanovenia § 420 CSP nie je významný subjektívny názor dovolateľa tvrdiaceho, že sa súd dopustil chyby vymenovanej v tomto ustanovení, ale rozhodujúcim je výlučne zistenie (záver) dovolacieho súdu, že k tejto procesnej vade skutočne došlo.

16. Z judikatúry Európskeho súdu pre ľudské práva aj z rozhodnutí Ústavného súdu Slovenskej republiky vyplýva, že základné právo podľa čl. 46 ods. 1 ústavy aj právo podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd v sebe zahŕňajú aj právo na riadne odôvodnenie rozhodnutia (II. ÚS 383/2006). Právo na spravodlivý proces je naplnené tým, že všeobecné súdy zistia skutkový stav a po výklade a použití relevantných právnych noriem rozhodnú tak, že ich skutkové a právne závery nepopierajú zmysel a podstatu práva na spravodlivý proces, nie sú svojvoľné, neudržateľné a nie sú prijaté v zrejmom omyle konajúcich súdov. Z odôvodnenia súdneho rozhodnutia musí vyplývať vzťah medzi skutkovými zisteniami a úvahami pri hodnotení dôkazov na jednej strane a právnymi závermi na strane druhej. Všeobecný súd by mal vo svojej argumentácii obsiahnutej v odôvodnení svojho rozhodnutia dbať tiež na jeho celkovú presvedčivosť, teda na to, aby premisy zvolené v rozhodnutí rovnako ako závery, ku ktorým na ich základe dospel, boli pre širšiu právnickú (ale aj laickú) verejnosť prijateľné, racionálne, ale v neposlednom rade aj spravodlivé a presvedčivé. Všeobecný súd musí súčasne vychádzať z materiálnej ochrany zákonnosti tak, aby bola zabezpečená spravodlivá ochrana práv a oprávnených záujmov účastníkov - od 01.07.2016 strán sporu (IV. ÚS 1/2002, II. ÚS 174/04, III. ÚS 117/07, III. ÚS 332/09, I. ÚS 501/11). Judikatúra Európskeho súdu pre ľudské práva ale nevyžaduje, aby na každý argument strany, aj na taký, ktorý je pre rozhodnutie bezvýznamný, bola daná odpoveď v odôvodnení rozhodnutia. Ak však ide o argument, ktorý je pre rozhodnutie rozhodujúci, vyžaduje sa špecifická odpoveď práve na tento argument (Ruiz Torija c. Španielsko z 09. decembra 1994, séria A, č. 303 - A, s. 12, § 29, Hiro Balani c. Španielsko z 09. decembra 1994, séria A, č. 303 -

B, Georgiadis c. Grécko z 29. mája 1997, Higgins c. Francúzsko z 19. februára 1998).

17. K námietke dovolateľa, že napadnutý rozsudok je nepreskúmateľný, dovolací súd uvádza, že v danom prípade obsah spisu nedáva žiadny podklad pre uplatnenie § 420 písm. f/ CSP. O taký prípad ide v praxi napríklad vtedy, keď rozhodnutie súdu neobsahuje vôbec žiadne odôvodnenie, alebo keď sa vyskytli „vady najzákladnejšej dôležitosti pre súdny systém“ (pozri Sutyazhnik proti Rusku, rozsudok z roku 2009), prípadne ak došlo k vade tak zásadnej, že mala za následok „justičný omyl“ (Ryabykh proti Rusku, rozsudok z roku 2003).

17.1. Z odôvodnenia rozhodnutia odvolacieho súdu je v danom prípade dostatočne zrejmé, čoho a z akých dôvodov sa strany domáhali, čo navrhovali, z ktorých skutočností a dôkazov odvolací súd vychádzal, akými úvahami sa riadil prvoinštančný súd a ako tieto úvahy posudzoval odvolací súd. Odvolací súd v bodoch 19. až 25. uviedol, že žalovaný ako bývalý konateľ spoločnosti DANIEL PLUS s. r. o., Košice podpísal s veriteľom V. X. 02. decembra 2002 v Košiciach Zmluvu o pôžičke na sumu 8.810.000 Sk (292.448,13 eur) za účelom úhrady faktúr č. XXXX/XXX, XXXX/XXX, XXXX/XXX, XXXX/XXX spoločnosti VINOLA UNIVERZAL, s. r. o., Poprad, za práce, ktoré nikdy neboli pre spoločnosť DANIEL PLUS s. r. o. vykonané, pričom žalovaný ako konateľ spoločnosti DANIEL PLUS s. r. o. mal vrátiť pôžičku V. X. takým spôsobom, že Dohodou o vypořádání z 18. decembra 2003 previedol na V. X. majetok spoločnosti DANIEL PLUS s. r. o., Košice, a to kombajn Claas DO 98 VX s príslušenstvom, nakladač BOBCAT 773 S s príslušenstvom, poľnohospodársky traktor NEW HOLLAND TS 115, EČV: K., ako aj nehnuteľnosť - pozberovú úpravňu zapísanú na LV č. XXX, parc. č. 3031, súp. č. XXX, k. ú. M. v celkovej sume 8.000.000 Sk (265.551,35 eur), čím znížil hodnotu majetku spoločnosti DANIEL PLUS, s. r. o., Košice o sumu 265.551,35 eur a spôsobil škodu tým, že nekonal s odbornou starostlivosťou. Pri preukazovaní tvrdenia žalobcu, že premlčacia doba spočíva, nepredložil žalobca žiaden relevantný dôkaz o vykonaní úkonu, ktorý by mal vplyv na plynutie premlčacej doby a súd prvej inštancie vychádzajúc z rozsudku Krajského súdu v Prešove z 22. marca 2017 (č. l. 210 spisu) usúdil, že v danom prípade z výrokovej časti tohto rozsudku nevyplýva, že by súd odkázal žalobcu ako poškodeného s nárokom na náhradu škody, a preto nemohlo dôjsť u žalobcu k spočívaniu premlčacej doby. Obsah spisu nedáva podklad pre záver, že odvolací súd svoje rozhodnutie dostatočne neodôvodnil. Za procesnú vadu konania podľa § 420 písm. f/ CSP nemožno považovať to, že odvolací súd neodôvodnil svoje rozhodnutie podľa predstáv dovolateľa.

18. K námietke dovolateľa o nedostatočnom predbežnom právnom posúdení súdov dovolací súd uvádza, že odvolací súd správne v bode 25. svojho rozhodnutia, poukázal na závery rozhodnutia najvyššieho súdu z 22. februára 2017 sp. zn. 6 Cdo 17/2017, nakoľko účelom predbežného právneho posúdenia veci nie je podrobne zodpovedať na všetky otázky sporu, a ak sa tak nestane, neznamená to, že konajúci súd automaticky vystaví stranu sporu prekvapivosti.

19. Dovolací súd navyše poukazuje aj na uznesenie najvyššieho súdu z 28. decembra 2020 sp. zn. 2 Obdo 56/2020, v ktorom bolo konštatované, že cieľom § 181 ods. 2 CSP je zamerať procesnú aktivitu strán na skutočnosti, ktoré sú podľa posúdenia súdu sporné, teda viesť strany už počas konania k tomu, aby dokázali predvídať rozhodnutie súdu. Okrem toho je cieľom zrýchliť a zjednodušiť konanie tak, aby sa nevykonávali zbytočné dôkazy, ktoré súd nepovažuje za dôležité a nevenovala sa pozornosť bezdôvodným skutkovým tvrdeniam, ktoré sú podľa názoru súdu buď nesporné alebo právne bezvýznamné. Porušenie uvedeného ustanovenia však nelimituje stranu sporu pri realizácii jej procesných práv.

20. S poukazom na vyššie uvedené dovolací súd dospel k záveru, že postupom odvolacieho súdu nedošlo ani v tejto časti k vade v zmysle ustanovenia § 420 písm. f/ CSP, ktorá by zakladala porušenie práva dovolateľa na spravodlivý súdny proces tak, ako to má na mysli dané ustanovenie CSP.

21. Žalobca ďalej namietal, že k procesnej vade konania v zmysle § 420 písm. f/ CSP došlo nevyhovením jeho návrhu na vykonanie dôkazu, resp. návrhu na pripojenie súdneho spisu.

22. V danom prípade s a žalobca voči žalovanému domáhal úhrady peňažnej sumy titulom náhrady škody. Podľa žalobcu prvoinštančný súd pochybil, ak odmietol vykonať žalobcom navrhnutý dôkaz pripojením označeného trestného spisu, nakoľko tvrdil, „že z odôvodnenia rozsudkov v trestnom konaní explicitne vyplýva, že žalobca, ako fyzická osoba si uplatnil nárok na náhradu škody v trestnom konaní“, pri preukazovaní tvrdenia, že premlčacia doba spočíva, a teda súd má zaviazat' žalovaného na plnenie.

Tým chcel preukázať, že v priebehu trestného konania vykonal úkon, ktorý by mal vplyv na plynutie premlčacej doby, t. j. že došlo k spočívaniu premlčacej doby.

23. Dokazovanie je časť občianskeho súdneho konania, v rámci ktorej si súd vytvára poznatky, potrebné na rozhodnutie vo veci. Právomoc konať o veci, ktorej sa návrh týka, v sebe obsahuje aj právomoc posúdiť, či a aké dôkazy na zistenie skutkového stavu sú potrebné a akým spôsobom sa zabezpečí dôkaz na jeho vykonanie (I. ÚS 52/03). Súd v občianskom súdnom konaní nie je viazaný návrhmi strán sporu na vykonanie dokazovania a nie je povinný vykonať všetky navrhované dôkazy. Posúdenie návrhu na vykonanie dokazovania a rozhodnutie, ktoré z nich budú v rámci dokazovania vykonané, je vždy vecou súdu, a nie strán sporu (viď § 185 ods. 1 CSP). Dôkazy hodnotí súd podľa svojej úvahy, a to každý dôkaz jednotlivo a všetky dôkazy v ich vzájomnej súvislosti; pritom starostlivo prihliada na všetko, čo vyšlo počas konania najavo (§ 191 ods. 1 CSP). Žiaden dôkaz nemá predpísanú zákonnú silu (čl. 15 ods. 2 CSP). Vierohodnosť každého vykonaného dôkazu môže byť spochybnená, ak zákon neustanovuje inak (§ 191 ods. 2 CSP).

24. Najvyšší súd SR vo viacerých rozhodnutiach, napr. sp. zn. 4 Cdo 100/2018, 5 Cdo 202/2018, 5 Cdo 138/2018, 5 Cdo 122/2019 vyslovil, že procesnému právu strany sporu navrhovať dôkazy zodpovedá povinnosť súdu nielen o vznesených návrhoch (a dôkazoch) rozhodnúť, ale tiež, pokiaľ im nevyhoví, vo svojom rozhodnutí odôvodniť, prečo, z akých dôvodov tak neurobil. Nevyhovenie dôkaznému návrhu strany sporu možno odôvodniť len tromi dôvodmi. Prvým je argument, podľa ktorého tvrdená skutočnosť, k overeniu alebo vyvráteniu ktorej je navrhnutý dôkaz, je bez relevantnej súvislosti s predmetom konania; ďalším je argument, podľa ktorého dôkaz neoverí/nevyvráti tvrdenú skutočnosť, čiže vo väzbe na toto tvrdenie nedisponuje vypovedacou potenciou. Tretím je nadbytočnosť dôkazu, t. j. argument, podľa ktorého určité tvrdenie, ku ktorému overeniu alebo vyvráteniu je dôkaz navrhovaný, už bolo doterajším konaním bez dôvodných pochybností overené alebo vyvrátené. Ak uvedené dôvody zistené neboli, súd nevykonaním navrhovaného dôkazu postupuje v rozpore s čl. 46 ods. 1 a čl. 48 ods. 2 Ústavy SR, garantujúcimi strane sporu právo na spravodlivý proces, čiže táto dôkazná vada (tzv. opomenuté dôkazy) takmer vždy založí nielen nepreskúmateľnosť vydaného rozhodnutia pre nedostatok dôvodov, ale súčasne tiež jeho protiústavnosť. V posudzovanej veci dovolací súd takúto vadu zistil.

25. V danom prípade súd prvej inštancie nevyhovел návrhu žalobcu na pripojenie relevantného trestného spisu s odôvodnením, že posudzoval námietku žalobcu o spočívaní plynutia premlčacej doby vychádzajúc z rozsudku Krajského súdu v Prešove z 22. marca 2017 vydaného v trestnej veci obžalovaného M. W. pre trestný čin podvodu podľa § 250 ods. 1, 5 Trestného zákona účinného do 31. decembra 2005, ktorým súd uznal obžalovaného (žalovaného) vinným zo spáchania trestného činu porušovania povinnosti pri správe cudzieho majetku podľa § 255 ods. 1, 3 Trestného zákona v znení zákona č. 553/2002 Z. z., pričom odkázal poškodeného spol. ZAMOSS, s. r. o., Šarišské Bohdanovce 602, IČO: 36 197 564 so svojím nárokom na náhradu škody na civilný proces, pričom usúdil, že v danom prípade z výrokovej časti rozsudku Krajského súdu v Prešove z 22. marca 2017 sp. zn. 5To/5/16 nevyplýva, že by súd odkázal žalobcu ako poškodeného s nárokom na náhradu škody, a preto nemohlo dôjsť u žalobcu k spočívaniu premlčacej doby.

26. Inštitút tzv. spočívania plynutia premlčacej doby zabezpečuje nemožnosť premlčania práva počas doby, v ktorej sa účastník právneho vzťahu svojho práva domáha na súde (prípadne na inom príslušnom orgáne), t. j. po dobu súdneho (iného) konania a ak v ňom účastník riadne pokračuje, neplynie premlčacia doba vo vzťahu k právu, ktoré bolo v tomto konaní uplatnené. Prípacom takéhoto konania je aj tzv. adhézne konanie, teda konanie o nároku na náhradu škody v rámci trestného konania.

26.1. Poškodený, ktorý má podľa zákona proti obvinenému nárok na náhradu škody, ktorá mu bola spôsobená trestným činom, je oprávnený navrhnúť, aby súd v odsudzujúcom rozsudku uložil obžalovanému povinnosť nahradiť túto škodu. Z návrhu musí byť zrejmé, z akých dôvodov a v akej výške sa nárok na náhradu škody uplatňuje.

26.2. Ak podľa výsledku dokazovania nie je podklad na vyslovenie povinnosti na náhradu škody alebo ak by bolo treba na rozhodnutie o povinnosti na náhradu škody vykonať ďalšie dokazovanie, ktoré

presahuje potreby trestného stíhania a predĺžilo by ho, súd odkáže poškodeného na občianske súdne konanie, prípadne na konanie pred iným príslušným orgánom.

27. V zmysle § 193 CSP, súd je viazaný rozhodnutím ústavného súdu o tom, či určitý právny predpis nie je v súlade s Ústavou Slovenskej republiky, ústavným zákonom alebo medzinárodnou zmluvou, ktorou je Slovenská republika viazaná. Súd je tiež viazaný rozhodnutím ústavného súdu alebo Európskeho súdu pre ľudské práva, ktoré sa týkajú základných ľudských práv a slobôd. Ďalej je súd viazaný rozhodnutím príslušných orgánov o tom, že bol spáchaný trestný čin, priestupok alebo iný správny delikt postihnuteľný podľa osobitného predpisu, a o tom, kto ich spáchal, ako aj rozhodnutím o osobnom stave, vzniku alebo zániku spoločnosti.

28. Ak poškodený uplatnil v trestnom konaní nárok na náhradu škody spôsobenej mu trestným činom a v tomto začatom konaní riadne pokračoval, premĺčacia lehota sa zastaví a v priebehu tohto konania neplynie. Po skončení trestného stíhania, v ktorom nedošlo k uloženiu povinnosti nahradiť uplatnenú škodu a poškodený bol vyrozumený o skončení stíhania, beh premĺčacej doby pokračuje (R 31/1974), (rozsudok Najvyššieho súdu SSR z 22. decembra 1983, sp. zn. 5 Cz 27/83, R 29/1985).

29. V súlade s judikatúrou Európskeho súdu pre ľudské práva, uplatnenie nároku na náhradu škody poškodeným v rámci trestného konania treba považovať za začatie konania podľa príslušných ustanovení Občianskeho súdneho poriadku. Akonáhle poškodený uplatní svoj nárok na náhradu škody v trestnom konaní, je to prekážkou, aby si náhradu škody paralelne uplatnil aj v občianskoprávnom konaní. Preto konanie a rozhodovanie o nároku na náhradu škody v rámci trestného konania vo vzťahu k poškodenému spadá pod ochranu čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (napr. I. ÚS 18/06, IV. ÚS 44/06).

30. V prípade námietky premĺčania je teda v konaní o náhradu škody, ktorému predchádzalo adhézne konanie, nutné posúdiť, či bol nárok na náhradu škody v trestnom konaní uplatnený, či bol uplatnený riadne a či poškodený v adhéznom konaní riadne pokračoval. Riadne uplatnenie nároku na náhradu škody v adhéznom konaní zahŕňa okrem otázky náležitosti príslušného návrhu aj určenie doby, kedy môže poškodený návrh na náhradu škody podať, aby mohol byť podkladom pre rozhodnutie súdu o náhrade škody v trestnom konaní. Súd, ktorý rozhoduje o náhrade škody v občianskom súdnom konaní, vychádza v otázke riadneho uplatnenia nároku na náhradu škody v adhéznom konaní predovšetkým z rozhodnutí vydaných v trestnom konaní. Nie je však nimi (ani prístupom súdu v trestnom konaní k otázke uplatnenia nároku na náhradu škody) viazaný pri posudzovaní otázky premĺčania nároku (§ 193 CSP). Riadne pokračuje v konaní ten, kto nebráni svojimi procesnými úkonmi jeho náležitému priebehu tak, aby toto konanie mohlo skončiť meritórnym rozhodnutím. Nemožno teda napr. uvažovať o riadnom pokračovaní v konaní tam, kde žalobca vezme žalobu späť, prípadne nepodá návrh na pokračovanie v prerušenom konaní. Pokiaľ však poškodený v trestnom konaní nepodá odvolanie proti rozsudku súdu prvej inštancie a nezúčastní sa konania na súde druhej inštancie, nemožno na základe toho urobiť záver, že nepokračoval riadne v trestnom konaní (správa o rozhodovaní súdov o náhrade škody vo veciach, ktorým predchádzalo adhézne konanie, Cpj 35/78 Najvyššieho súdu ČSR z 24. októbra 1979, ktorá bola prejednaná a vzatá na vedomie plénom Najvyššieho súdu ČSR dňa 05. decembra 1979, sp. zn. Pls 2/79, R 22/1979).

31. Dovolací súd poukazuje na uznesenie najvyššieho súdu sp. zn. 1 Cdo 43/2010, v ktorom sa uvádza, že „Ak nedošlo v trestnom konaní k uloženiu povinnosti nahradiť poškodenému uplatnenú náhradu škody, má poškodený možnosť uplatniť si nárok na náhradu škody v civilnom súdnom konaní v premĺčacej dobe, ktorej beh pokračuje po skončení trestného konania, o ktorom bol ako poškodený upovedomený, až do jeho úplného vyčerpania. Poškodený v konaní riadne pokračuje aj vtedy, ak po skončení trestného konania v primeranej dobe pokračuje v civilnom súdnom konaní. Určenie tejto primeranej doby bude vždy otázkou posúdenia okolností jednotlivého konkrétneho prípadu.“

32. Rozhodovacia prax najvyššieho súdu sa za účinnosti predchádzajúcej právnej úpravy ustálila na názore, podľa ktorého vtedy, keď súd nevykoná dôkaz navrhnutý stranou sporu na preukázanie rozhodujúcej skutočnosti, hoci následne dospel k záveru, že strana neuniesla dôkazné bremeno, ide o procesne nesprávny postup majúci znaky „inej procesnej vady“. Tak sa označovala vada odlišná od zmätočnosti (porovnaj sp. zn. 1 Cdo 324/2014, 3 Cdo 321/2015, 6 MCdo 7/2013, 7 Cdo 353/2014). Zároveň ale vtedajšia rozhodovacia prax pripustila, že v závislosti od konkrétnych okolností prípadu môže tento nesprávny procesný postup súdu nadobudnúť intenzitu (až) procesnej vady zmätočnosti, ktorá spočíva v odňatí možnosti strany konať pred súdom (porovnaj sp. zn. 2 MCdo 1/2015, 4 Cdo

382/2013, 5 Cdo 227/2012). Podľa právneho názoru dovolacieho súdu je toto rozlišovanie intenzity dôsledkov predmetného procesne nesprávneho postupu súdu opodstatnené aj podľa právnej úpravy účinnej od 01. júla 2016.

33. V preskúmanom prípade žalobca tvrdil, že ak v trestnom konaní Okresný súd Prešov, ani Krajský súd v Prešove neodkázali žalovaného na náhradu škody v civilnom konaní, ešte neznamená, že si ju žalobca v trestnom konaní neuplatnil. Žalobca v konaní pred súdom prvej inštancie navrhoval pripojiť trestný spis Okresného súdu Prešov sp. zn. 41T/6/2009 (označil dôkaz), aby po prečítaní listinných dôkazov sa preukázalo, kto uplatnil nárok a kedy uplatnil nárok na náhradu škody a v akej výške (č. 1. 259 spisu). Súd prvej inštancie vykonanie dokazovania pripojením spisu a prečítaním podstatných listín z tohto spisu zamietol, predovšetkým z dôvodu, že považoval nárok za premlčaný. Odvolací súd usúdil, že v danom prípade z výrokovej časti rozsudku Krajského súdu v Prešove z 22. marca 2017 sp. zn. 5To/5/16 nevyplýva, že by súd odkázal žalobcu ako poškodeného s nárokom na náhradu škody, a preto nemohlo dôjsť u žalobcu k spočítaniu premlčacej doby.

34. Z vyššie uvedenej judikatúry je ale zrejmé, že pri otázke riadneho uplatnenia nároku na náhradu škody v adhéznom konaní sa vychádza predovšetkým z rozhodnutí vydaných v trestnom konaní, lenže súd v zmysle § 193 CSP nie je nimi (ani prístupom súdu v trestnom konaní k otázke uplatnenia nároku na náhradu škody) viazaný pri posudzovaní otázky premlčania nároku. Preto mal súd pripojením trestného spisu preskúmať to, či bol nárok na náhradu škody v trestnom konaní zo strany žalobcu uplatnený, či bol uplatnený riadne a či poškodený v adhéznom konaní riadne pokračoval, a nevychádzať iba z výrokovej časti rozhodnutia v trestnom konaní, a zároveň zistiť, či došlo k spočítaniu premlčacej doby.

35. Za tohto stavu - daného osobitne individuálnymi okolnosťami - malo nevyhovenie návrhu žalobcu na nepripojenie daného trestného spisu znaky procesne nesprávneho postupu znemožňujúceho strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces. Dovolanie žalobcu je teda v tejto časti prípustné podľa § 420 písm. f/ CSP a zároveň dôvodné, a to vzhľadom na opodstatnenú dovoláciu námietku, že v konaní došlo k procesnej vade uvedenej v tomto ustanovení (§ 431 ods. 1 CSP).

36. Keďže v okolnostiach preskúmanej veci dospel dovolací súd k záveru, že postup odvolacieho súdu vykazuje znaky namietaného nesprávneho procesného postupu vyplývajúceho z § 420 písm. f/ CSP, dovolací súd sa námietkami vyplývajúcimi z § 421 ods. 1 písm. a/, b/ CSP ďalej nezaoberal.

37. Vzhľadom na vyššie uvedené dovolací súd v zmysle § 449 a § 450 CSP zrušil rozsudok Krajského súdu v Košiciach z 30. júla 2020 sp. zn. 1Co/140/2019 a vec mu vrátil na ďalšie konanie.

38. Ak bolo rozhodnutie zrušené a ak bola vec vrátená na ďalšie konanie a nové rozhodnutie, odvolací súd je viazaný právnym názorom dovolacieho súdu (§ 455 CSP). Ak dovolací súd zruší rozhodnutie a ak vráti vec odvolaciemu súdu na ďalšie konanie, rozhodne tento súd o trovách pôvodného konania a o trovách dovolacieho konania (§ 454 ods. 3 CSP).

39. Toto rozhodnutie prijal senát najvyššieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.